Nol van Dijk
23 september 2002

Al noemde ik haar al lange tijd Ronnie, soms zelfs Andreas, wie ik in de overledene vooral mis is Irma. Het was Irma, met wie ik mijn vroegste herinneringen en diepste emoties deelde. Het was Irma, met wie ik het afgelopen jaar op zoek was naar wat ons bewoog te leven zoals we leefden, zij binnen de joodse traditie, ik daarbuiten.

In de verre en opeens zo dichtbije jaren dertig van de vorige eeuw schiepen Irma en ik tegenover, of liever: langs de wereld van de grote mensen een zelfbedachte, heel wat avontuurlijker wereld.

Als detectives volgden we in onze kinderogen verdachte personen, als ontdekkingsreizigers exploreerden we de vervaarlijke binnenlanden van onze fantasie, als scheepsbemanning doorstonden we menige orkaan en om verslag uit te brengen van onze belevenissen schreven en tekenden we onze eigen krant.

Maar al te vroeg in ons bestaan maakte de grotemensenwereld een einde aan die zorgeloze jeugd. Toen we elkaar kort na de bevrijding als veertien- en vijftienjarigen weer terugvonden konden we niet vermoeden hoe diep de oorlog in onze levens had ingegrepen.
Zij was toen gereformeerd, ik hervormd. We waren het niet met elkaar eens. En dat bleven wij op velerlei gebied.
Maar hoe onze opvattingen ook van elkaar konden verschillen, onze vriendschap bleek daar ruimschoots tegen opgewassen. En meer dan dat. Nu pas voel ik hoeveel meer.

Lieve Joost, lieve Ingeborg en Dominique, lieve Daniel, is het nodig te zeggen dat jullie, evenals degene die onze levens met elkaar verbond, deel blijven uitmaken van mijn leven?

* Nol van Dijk is een jeugdvriend van Andreas en overleed op 13 november 2008